

Utenriksdepartementet Utenriksrådets kontor
Postboks 8114 DEP
0032 OSLO

Arkivkode/ File no:

Vår ref./ Our ref.:

2100150-1

Deres/ Dykkar ref./ Your ref.:

Vår saksbeh./ Enquiries:

Siv Lillestøl

Dato/ Date:

05.03.2021

Oversendelse - Notat om følgeevaluering

Bakgrunn

I UD's tildelingsbrev nr. 1-2020 anmodes Norad om å styrke bruken av følgeevalueringer. Som del av arbeidet med å følge opp denne anmodningen har Evalueringsavdelingen i samarbeid med organisasjonen BetterEvaluation utarbeidet vedlagte notat som tar sikte på å bidra til å klargjøre konseptet følgeevaluering, tydeliggjøre hvilke situasjoner følgeevalueringer kan være et nyttig verktøy, samt risiko og hvilke rammebetingelser som må være på plass for at følgeevalueringer skal kunne gjennomføres.

Notatet bygger blant annet på evalueringsavdelingens egen erfaring fra følgeevalueringen av klima og skoginitiativet som ble gjennomført i perioden 2011-2017 samt erfaringer fra følgeevalueringer i dansk utviklingssamarbeid fra perioden 2014-2019.¹

Notatet er publisert på BetterEvaluation sin web side.²

Formål

Notatet vil brukes internt i evalueringsavdelingen for å vurdere hvilke evalueringer som det kan være relevant å gjennomføre som følgeevalueringer. Notatet er også tenkt brukt til å styrke forståelsen av følgeevalueringer som virkemiddel i den norske bistandsforvaltningen.

Hva er en følgeevaluering?

Følgeevalueringer ble først tatt i bruk i humanitære operasjoner på slutten av 1990 tallet der hensikten var samle informasjon som kunne brukes til å gjøre forbedringer underveis ettersom den humanitære situasjonen krevde en rask oppstart.

Det finnes ulike definisjoner av hva en følgeevaluering eller en real time evaluering (RTE) er, men felles for disse er at evalueringene ser på avgrensede intervensjoner (for eksempel et landprogram); de har vanligvis som formål å bidra til forbedring og læring (ikke kontroll); de gjennomføres samtidig som intervensjonen pågår, og de gir raske tilbakemeldinger til de som implementerer intervensjonen oftest som del av datainnsamlingen og engasjerer disse i å tolke funnene og komme med anbefalinger for oppfølging.

¹[Testing Real-Time Evaluations for Enhanced Adaptability in Danish Aid Programmes](#)

² <https://www.betterevaluation.org/en/monitoring-and-evaluation-adaptive-management-working-paper-series>

I hvilke situasjoner kan en følgeevaluering være nyttig?

- Nye tiltak hvor det finnes lite eller (motstridende) kunnskap og der sannsynligheten er stor for at det er behov å gjøre endringer i intervensjonen underveis.
- Behov for involvering av interessenter underveis for å utløse dialog og refleksjon.
- Høy risiko for at rapporteringsbehov ikke kan oppfylles gjennom eksisterende monitorerings- og evalueringssystemer.

Hvilke rammebetingelser må være på plass for at følgeevalueringer skal kunne gjennomføres?

- Informasjonen som fremkommer må kunne brukes til å gjennomføre endringer underveis i implementeringsprosessen. Intervensjoner som har begrensede muligheter til å gjøre endringer underveis vil ikke kunne nyttiggjøre seg en følgeevaluering.
- Interessentene må ha samme forståelse av formålet med evalueringen, hvordan fremskaffet informasjon skal brukes og hvilke standarder som skal gjelde for evalueringsprosessen og rapportene.
- De som er ansvarlige for implementeringen av intervensjonen må ha kapasitet og kompetanse til å nyttiggjøre seg informasjonen.

Veien videre

Evalueringsavdelingen vil bruke notatet til å vurdere om og eventuelt hvilke evalueringer på evalueringsprogrammet som kan egne seg som følgeevalueringer. Om man lykkes med en følgeevaluering vil imidlertid også være avhengig av at rammebetingelsene for en følgeevaluering er på plass i bistandsforvaltningen, dette er utenfor evalueringsavdelingens kontroll. En følgeevaluering er ressurskrevende også for evalueringsavdelingen. Den overordne ressurstilgangen til avdelingen vil derfor også være avgjørende for i hvilken grad avdelingen vil kunne igangsette følgeevalueringer.

Dette notatet er sent som orientering til departementet, det forventes ingen oppfølgingsplan. Evalueringsavdelingen anbefaler likevel at departementet, ut i fra en samlet ressurstilgjengelighet, vurderer:

- om elementer fra følgeevalueringer bør bygges inn som del av det ordinære monitoreringssystemet til norske bistandsintervensjoner.
- om departementet i innspills-prosessen til revidert evalueringsprogram ønsker å foreslå konkrete bistandstiltak/intervensjoner der følgeevalueringer vil kunne nyttiggjøres. I denne forbindelse ber vi også departementet om å vurdere behovet for følgeevalueringer i regi av evalueringsavdelingen, i forhold til avdelingens rolle for å fremskaffe styrings- og kontrollinformasjon, for å sikre tilfredsstillende måloppnåelse og effektivitet i departementet og underliggende etater.

Håvard Mokleiv Nygård
Kunnskaps- og evalueringsdirektør

Siv J. Lillestøl
Underdirektør

Dato/ Date.

Vår ref./ Our ref.:

05.03.2021

2100150-1

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.

Liste over mottakere/ Recipients:

Utenriksdepartementet Utenriksrådets kontor

Liste over kopimottakere/ Recipient(s) in copy:

Direktøren (DIR)

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET